

Feleknas UCA
Diyarbakır Milletvekili
Avrupa Birliđi Uyum Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak**tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Feleknas UCA
Diyarbakır Milletvekili

Milyonlarca yıl sonra oluşmuş, 8 bin yıllık bir kent olan Diyarbakır'a verimli yatağıyla beşiklik eden, yüzlerce canlıya hayat veren ve bütün dinlerde kutsal bir mertebeye sahip olan Dicle Nehri yanlış tarım ve enerji politikaları sonucu kuruma noktasına gelmiştir. Su debisinin son 30 yılın gerisine çekildiğı nehirde yaşayan bütün canlıların yaşam alanı yok olmak üzeredir.

Yanlış tarım ve enerji politikaları sonucu Dicle Nehri üzerinde inşa edilen HES, gölet ve çok sayıda kum ocağı nedeniyle nehir kuruma noktasına gelmiştir. Resmi kayıtlara göre yaklaşık 60 km'lik alan "isimsiz", "tanımsız su" ya da "Sade Deresi" olarak kayda geçmesinden kaynaklı, Dicle Nehri, nehir vasfını yitirmekte ve Kıyı Koruma Kanunu'ndan muaf tutulmaktadır. Kıyı Koruma Kanunu'ndan muaf tutulması Dicle Nehrinin her türlü talana açık hale gelmesine en büyük nedendir.

Kürdistan doğasını sermaye kapılarına açan AKP, Kürdistan doğasını ve kentlerini talan etmeye; kentlerin dokusunu bozarak yeni kentler inşa etmeye devam etmektedir. Tarihi evleri, dar sokakları, Kilise ve Cami gibi dini yapılarıyla farklı din ve kültürlerle ev sahipliğı yapmış

7 bin yıllık Sur'u yerle bir eden hükümet, şimdi de Dicle Vadisi'ne yönelmiştir. Uluslararası bütün antlaşmalar ihlal edilerek yerle bir edilen Sur'dan sonra, benzer bir yıkım bugün Dicle Vadisi'nde gerçekleşmektedir.

Bu bağlamda:

1. Dicle Nehri sınırı nereden başlamaktadır? Dicle barajı ile Bismil ilçe girişine kadar olan alanın ismi nedir?
2. Dicle Nehri'nin "isimsiz-tanımsız su" olarak kayıtlara geçirilip nehir vasfını yitirmesinin nedeni nedir? Bu karar kim ya da kimler tarafından imza altına alınmıştır?
3. Dicle Nehri hangi tarihten beri "isimsiz-tanımsız su" adı ile kayıtlar geçmiştir?
4. Dicle Barajı'nın yapıldığı tarihten bu güne kadar su taşkın ölçümleri hangi yıla kadar yapılmaktaydı? Bu ölçümlerin sayısal değerleri nedir? Dicle Nehri'nde su taşkın ölçümleri yapan birimler neden kapatılmıştır?
5. Tarımsal sulamada kullanılan su, suyun debisini can suyu seviyesinin altına indirmekte midir? İndirmekte ise bu sulama neden hala devam etmektedir?
6. Dicle Nehri'nin nehir vasfını yitirmesindeki sebep suyun debisinin düşmesi ise bu barajlar yapılırca debi hesaplamaları yapılmış mıdır?
7. Dicle Vadisi'nde kaç tane kum ocağı bulunmaktadır? Ruhsat alanları dışında çalışan kum ocakları var mı?
8. Kum ocaklarında ÇED (Çevre Etki Değerlendirme) uygulamaları yapılmış mıdır?
9. Kum ocaklarının oluşturduğu göletlerden kaynaklı insan ölümleri olmuş mudur? Olmuşsa sorumluları için müeyyideler uygulanmış mıdır?
10. Dicle Vadisi'nde balık çiftlikleri var mıdır? Oluşturulan yapay göletler kim/kimler tarafından ne amaçla yapılmıştır?
11. Dicle Nehri'nin kirlenmesinin sebepleri nelerdir?
12. Dicle Vadisi'nde kaçak yapılaşma varmıdır? Bu kaçak yapılar için yaptırımlar uygulanmış mıdır?
13. Dicle Vadisi'nde ruhsat verilen her türlü işyeri için düzenli olarak kontroller yapılmakta mıdır? Söz konusu kontrollere ilişkin denetim raporları mevcut mudur?
14. Dicle Nehri için yeniden bir kıyı kenar çizgisinin tespit edilmesi amacıyla bir komisyonun kurulması ve komisyonun hazırlayacağı bu yönlü bir raporun kamuoyu ile paylaşılması için Bakanlığınız herhangi bir girişimde bulunacak mıdır?

15. UNESCO Dünya Miras Alanında yer alan olan Hevsel Bahçeleri'nde yapılaşma var mıdır? Yapılaşma varsa bu süreçte UNESCO kriterleri uygulanmakta mıdır?
16. Dicle Vadisi'nde bulunan Silvan Köprüsü ile tarihi On Gözlü Köprü arasındaki alanda planlanan projeler nelerdir?
17. Diyarbakır Valiliği bünyesinde kurulan komisyon, Dicle Vadisi'nin 21 km'lik kısmında yapacağı ıslah ve iyileştirme sürecinde hangi kriterleri gözetecektir? Bu süreçte UNESCO kriterlerini göz önünde bulunduracak mıdır?